

TIZIMDAN FOYDALANUVCHILAR UCHUN KO‘RSATMALAR
(FOYDALANUVCHI QO‘LLANMASI)

Mundarija

1	Kirish	3
1.1	Qo'llash doirasi	3
1.2	Tizimning to'liq nomi va shartli nomi.....	3
1.3	Xususiyatlarning qisqacha tavsifi.....	3
1.4	Tizim foydalanuvchilari toifalari.....	4
1.5	Foydalanuvchi tayyorgarlik (tajriba) darajasi	4
2	Tizimning tashkiliy-funksional tuzilishi.....	4
3	Tizim texnik ta'minoti	5
3.1	Foydalanuvchining ish joyiga qo'yiladigan talablar	5
3.2	Tizimning kommunikatsiya xususiyatlari	5
4	Tizim foydalanuvchi interfeysi.....	5
4.1	Veb-sahifalarning turlari	6
4.2	Navigatsiya elementlari	6
4.3	Tizimda ishlashning umumiy qoidalari	7
4.4	Tizimga kirish tartibi	8
4.5	Chiqish.....	9
5	Tizimda ishlash tartibi	9
5.1	Til versiyalarini tanlash	9
5.2	«Menyular» bo'limi.....	9
5.3	«Tashkilot ma'lumotlari» bo'limi	11
5.4	«Bo'limlar» bo'limi.....	12
5.5	«Slayder».....	15
5.6	«Loyihalar».....	16
5.7	«Media fayllar»	17
5.8	«Sahifalar».....	18
5.9	«Faoliyat»	19
5.10	«Lavozimlar».....	20
5.11	«Vazirlik haqida»	21
5.12	«Rahbariyat».....	21
5.13	«Markaziy apparat»	22
5.14	«Tizimdagi tashkilotlar».....	25
5.15	«Hududiy bo'linmalar»	25
5.16	«Foydali havolalar»	26
5.17	«Ijtimoiy tarmoqlar».....	27
5.18	«So'rovnomalar»	27
5.19	«Vazirlik yangiliklari».....	28
5.20	«Voqealar taqvimini»	29
5.21	"Harakatli e`lonlar".....	30
5.22	«Savol-javoblar».....	31
5.23	Foydalanuvchilar	32
6	Favqulodda (avariyaviy) vaziyatlar	34
	Texnologik jarayonning shartlariga rioya qilmaslik holatlaridagi harakatlar	34
6.1	Dasturlar yoki ma'lumotlarni qayta tiklash ishlari.....	35
6.2	Ma'lumotlarga ruxsatsiz aralashish holatlarida harakatlar	35
6.3	Boshqa favqulodda vaziyatlarda harakatlar.....	36
7	O'zlashtirish bo'yicha tavsiyalar	36

1 Kirish

O‘zbekiston Respublikasining Internet tarmog‘idagi Hukumat portali O‘zbekiston Respublikasi Hukumatining Internet tarmog‘idagi rasmiy davlat axborot resursi, shuningdek yuridik va jismoniy shaxslar o‘rtasidagi elektron-axborot hamkorligi infratuzilmasining tizim tashkil etuvchi elementi hisoblanadi.

Portal davlat organlarining barcha veb-saytlarini yagona platforma – Hukumat portaliga (gov.uz) birlashtirish orqali yagona standartlar asosida davlat organlarining rasmiy veb-saytlarini shakllantirish va yuritish uchun qulay va qulay foydalanish uchun yagona platforma hisoblanadi. Shuningdek, u “bir darcha” tamoyiliga asoslangan interfeysga ega umumiy kirish nuqtasini tashkil etuvchi hamda milliy axborot tizimlarining muvofiqlashtiruvchisi va integratori vazifasini bajaradi.

1.1 Qo‘llash doirasi

"Foydalanuvchi uchun qo‘llanma" hujjati tizimda bevosita ishlaydigan xodimlar uchun mo‘ljallangan.

Hujjat tizimning foydalanuvchilari ishlashi uchun zarur bo‘lgan ma’lumotlarni o‘z ichiga oladi.

1.2 Tizimning to‘liq nomi va shartli nomi

Amalga oshirilayotgan tizimning to‘liq nomi: O‘zbekiston Respublikasi hukumat portali negizida davlat organlarining axborot resurslari yagona platformasi.

Tizim shartli belgisi: “GOV.UZ”.

Bundan tashqari, joriy qilingan tizimning quyidagi nomlari ham qo‘llaniladi: Tizim.

1.3 Xususiyatlarning qisqacha tavsifi

GOV.UZ axborot tizimi bo‘lib, quyidagilarni ta’minlaydi:

- yagona kirish nuqtasida davlat organlarining veb-saytlarini shakllantirish, yuritish va ulardan foydalanish;
- davlat organlari tomonidan ko‘rsatiladigan davlat xizmatlaridan, shu jumladan elektron xizmatlardan foydalanish imkoniyatini yaratish.

Tizim quyidagi xususiyatlarni taqdim etadi:

- davlat organlarining axborot resurslarini birlashtirish va tizimlashtirish;
- tegishli axborot resurslarini yaratish va joylashtirish orqali respublika aholisi va xalqaro hamjamiyatning O‘zbekiston Respublikasi Hukumati faoliyatidan, respublika ijtimoiy-siyosiy va ijtimoiy-iqtisodiy hayotida amalga oshirilayotgan islohotlardan xabardor bo‘lishini ta’minlash;
- “Elektron hukumat” ma’lumotlar bazalari, shuningdek zarur ma’lumotlarni o‘z ichiga olgan boshqa davlat axborot tizimlari bilan integratsiya;

- yagona nuqta orqali davlat organlarining veb-saytlariga kirish orqali kerakli ma'lumotlarni qidirishni optimallashtirish;
- davlat xizmatlari to'g'risidagi ma'lumotlarni olish va ulardan foydalanish, shu jumladan elektron shaklda yagona kirish nuqtasi orqali olish imkoniyati.

1.4 Tizim foydalanuvchilari toifalari

Muayyan turdagi ma'lumotlarga kirish va bajarilgan funktsiyalarga qarab, tizim foydalanuvchilarning quyidagi toifalarini (rollarini) ta'minlaydi:

- tizim administratori - operatsion tizim darajasida dasturiy ta'minotning ishlashini nazorat qiladi, tizim modullarining ishlashini nazorat qiladi;
- Administrator - tizimga to'liq kirish huquqiga ega, xususan, boshqa foydalanuvchilar, jumladan Administratorlar uchun hisob qaydnomalarini yaratishi, hisobotlar va jurnallarni ko'rishi mumkin;
- Operator - tegishli bo'limlarga ma'lumotlarni kiritish;
- Tarmoq administratori - tarmoq protokollarini sozlaydi.

1.5 Foydalanuvchi tayyorgarlik (tajriba) darajasi

Tizim foydalanuvchilari uchun malaka talablari ular bajaradigan funktsiyalar bilan belgilanadi. Foydalanuvchilarning malakasiga quyidagi umumiy talablar o'rnatildi:

- fan sohasida kasbiy bilimlarning mavjudligi;
- shaxsiy kompyuterlarda, MS Windows operatsion muhitida, MS Office va Internet-brauzerlarda ishlash bo'yicha bilim va ko'nikmalar;
- tarmoqdagi guruhlarda ishlash sohasida elementar bilimlar;
- amaliy tizimning foydalanuvchi interfeyslarini, bajarilayotgan funktsiyalarga muvofiq ma'lumotlarni kiritish, qayta ishlash va boshqarish tamoyillarini bilish;
- umumiy xavfsizlik qoidalarini bilish.

2 Tizimning tashkiliy-funksional tuzilishi

Tizim foydalanuvchilari quyidagilar bo'lishi mumkin:

Yakuniy foydalanuvchilar:

- ixtisoslashgan - tizimni ishlab chiquvchilar;
- tizim ishtirokchilari - davlat organlari va tashkilotlari, ularning mazmuni va mazmunini to'ldirish uchun mas'ul xodimlari;
- O'zbekiston Respublikasi va boshqa davlatlar fuqarolari.

Tizim arxitekturasini qurish va kirish chegarasini tashkil qilish nuqtai nazaridan tizimning barcha ishtirokchilari bir xil darajada - Tizim mijozi darajasida.

Foydalanuvchilarga rollarni belgilash, Tizimda ishtirok etuvchi muassasaga belgilash, ierarxiya darajasini, ma'lumotlarga kirish huquqlarini belgilash tizim ma'muri tomonidan amalga oshiriladi.

3 Tizim texnik ta'minoti

Tizimning texnik ta'minoti quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- 1) Markaziy ma'lumotlar bazasi serveri va WEB-serverni o'z ichiga olgan ishlaydigan server majmuasi
- 2) Zaxira server kompleksi
- 3) Foydalanuvchi ish stantsiyalari
- 4) Tizim administratorining avtomatlashtirilgan ish joyi

3.1 Foydalanuvchining ish joyiga qo'yiladigan talablar

- Minimal talablar: Intel-mos platformaga asoslangan ish stantsiyasi;
- Protessor: 6 gigagertsli, operativ xotira: 8 GB, disk quyi tizimi: 500 GB, tarmoq interfeysi: kamida 10 Mbit/s.
- Operatsion tizim: Windows 7 dan oldin emas.

Foydalanuvchilarning ish joylari kafolatlangan ta'minot manbaalari bilan jihozlangan bo'lishi kerak.

3.2 Tizimning komminkatsiya xususiyatlari

Tizimning ishchi ishtirokchilarini serverga ulash tizimning domen manzilini kiritish orqali Web-brauzer orqali amalga oshiriladi.

GOV.UZga kirish OneID yagona identifikatsiya tizimida ro'yxatdan o'tish orqali amalga oshiriladi.

Tizimning har bir foydalanuvchisi OneID-da o'z loginini yozma ravishda Administratorga taqdim etadi.

Administrator foydalanuvchini uning rolini hisobga olgan holda Tizimga ulaydi.

4 Tizim foydalanuvchi interfeysi

Tizimning foydalanuvchi interfeysi veb-sahifalardan iborat. Har bir veb-sahifa tizimning mustaqil qismi bo'lib, o'ziga xos manzil (URL) bilan ta'minlangan. Veb-sahifa statik yoki dinamik bo'lishi mumkin. Internetda ko'rish brauzer orqali amalga oshiriladi.